

04 אוקטובר 2006

מי מסבסד את מי?

מי, יותר מכולם, מבין בכסף? שאלה קשה. אבל בין המועמדים לתואר סביר למצוא את פורום מנהלי הכספים, המאגד את סגני המנהלים הכי לליים הבכירים במשק. אלה אנשים שמנהלים את הכספים העסקיים במדינה, ומי שמעסיק אותם חושב שהם מביני עניין. בשבוע שעבר הוציא הפורום הזה הודעה לעיתונות, ובה נטען כי עובדים המקבלים רכב צמוד מהמעסיק "מסבסדים את העובדים שאינם מקבלים רכב

צמוד". רכב צמוד הוא מכונית העומדת בלעדית לשימוש העובד, וכל הוצאותיה (רכישה, מיסוי, רישוי, דלק, תחזוקה ותיקונים) הן על חשבון המעסיק. על-פי החוק, מי שמקבל רכב צמוד (כמו גם מי שמקבל טלפון נייד מהמעסיק) נהנה מהטבה. ההטבה הזו, לרכב משפחתי רגיל, היא בסדר גודל של 1,000 שקל לחודש. ההטבה חייבת במס הכנסה ודמי ביטוח לאומי. עובד המקבל רכב צמוד, ושהכנסתו מחייבת מס מרבי, חייב לשלם מדי חודש מס של 500 שקל.

לדעת מומחי הכסף שלנו, התשלום הזה מהווה סבסוד לעומת עובד שאינו מקבל רכב צמוד. איך? נגה קינן, יו"ר הפורום, הסבירה שאם מחברים את המס הזה למס הקנייה על רכישת הרכב, מגיעים לסכום של 24,200 שקל לשנה – סכום שהעובד המוצמד לרכב משלם יותר מעמיתו שאינו מוצמד.

נו, איך קינן וחבריה בחשבון? הכל שזה נגמר בסכום הזה. מדוע לא צירפו גם את המס על הדלק? נניח שהעובד המוצמד נוסע 2,000 קילומטר לחודש, הצורכים 200 ליטר בנזין, שהם 120 שקל מס. בחישוב שנתי זה עוד 1,440 שקל סבסוד, לא? ומה עם המס על החלפים? ומה עם המע"מ?

נניח שיש משהו בחשבון המטומטם הזה. איך מגיעים מכאן לסבסוד של עובד שאין לו רכב צמוד? איך הכסף שמשלם פלוני צמוד רכב, זורם לאלמוני נטול רכב צמוד? מנגנון הזרימה לא מובהר.

אבל בעיקר זה חשבון מטומטם. הוא מניח שיש שני עובדים זהים בעבודה ובתמורה שהם מביאים למעסיק. אלא שהמעסיק מחליט לתת לאחד רכב צמוד, ולשני – קדחת. למה הדבר דומה? שיש שני עובדים כאלה, והמעסיק משלם לאחד משכורת יותר גבוהה מאשר לשני. האם במקרה כזה נאמר שהעובד שמשכורתו גבוהה יותר מסבסד את העובד בשכר נמוך? שטויות.

ההשוואה הרלוונטית היא בין שני עובדים שהאחד מקבל רכב צמוד והשני מקבל "הוצאות רכב" בשווי עלות הרכב האמיתית. במקרה של מכונית משפחתית, מדובר ב"הוצאות" בערך של כ-3,500 שקל לחודש לפחות. עובד כזה ישלם מס של 1,750 שקל לחודש, בהשוואה ל-500 שקל לחודש שמשלם עובד עם רכב צמוד. אז מי מסבסד את מי?

מדוע קינן וחבריה הפיננסיירים מבלבלים לנו את השיח כל בתחשיב מטומטם? כי הם אוהבים את ההטבה שלהם ברכב צמוד, ומתנגדים להצעת האוצר שרוצה להשוות בין שני העובדים שתוארו כאן. האוצר, חשוב לציין, לא ממש רוצה. גם שם כל הבכירים מקבלים רכב צמוד. כך שהתירובנות לא ממש קרמה עור.